

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИНАМ, ПОВ'ЯЗАНИМ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАСТИКОВИХ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК

Кашпур Віталіна Михайлівна

Студентка 5-го курсу

Факультету соціології та права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник

Осадчий Володимир Іванович

Доктор юридичних наук, професор.

В наш час електронні гроші швидко набувають обертів, з кожним днем витісняючи звичайні гаманці людей і замінюючи їх на пластикові картки.

Безперечно, так звані цифрові гроші є дуже зручними при оплаті товарів і послуг і великий відсоток населення віддає їм перевагу. Але разом з розвитком системи електронних платежів Україна зіткнулася із зростанням злочинності, пов'язаної з використанням комп'ютерної техніки та інформаційно-телекомунікаційних систем. Такі злочини характеризуються високим рівнем технічного забезпечення, латентністю, міжрегіональними та міжнародними зв'язками. Наразі це питання постало доволі серйозно і потребує більш детального вивчення та подальшого вирішення проблеми.

Технічний прогрес відкрив нові двері для злочинців даної сфери: підробка електронних платіжних карток, викрадення інформації про справжні картки, продаж даної інформації, незаконне втручання в роботу комп'ютерних та телекомунікаційних мереж, - далеко не повний список таких злочинів.

При підготовці і вчиненні злочинів з використанням пластикових платіжних карток злочинець має володіти певними вміннями і навиками. Найчастіше це виражається у вмінні шахрая триматися впевнено з метою уникнення підозр у обслуговуючого персоналу; наявності справжньої пластикової картки, бланків рахунків, імен держателів і номерів банківських рахунків, наявності матеріалу для виготовлення повністю або частково підроблених пластикових карток; обладнанні для виготовлення таких карток, для нанесення і знищення первинної інформації на магнітній стрічці з метою зміни номера картки і терміну її дії. Часто трапляється, що шахраї даної сфери мають спільників у сервісних точках обслуговування, у банках-емітентах

пластикових карток або серед розробників систем захисту, спільників на пошті для викрадення карток, які пересилаються або одержання від них інформації з метою забезпечення шахрайських дій.

Відповідальність за незаконне використання пластикових платіжних карток у різних країнах регулюється законодавством неоднаково. Наприклад, у Великобританії, Канаді, США законодавство з цього приводу достатньо розвинене, в той час як Іспанія взагалі не має в своєму кримінальному законодавстві терміна «кредитна карта». В Україні кримінальна відповідальність за такі злочини передбачена статтями 190 і 200 КК України.

Підроблені – це пластикові картки, які виготовлені виробниками, що не мають на це спеціального дозволу. Існує безліч способів підробки платіжних карток: розгладжування пластмаси, наклеювання на картку плівки з уже нанесеними реквізитами, а потім вдавлення опуклих знаків, реконструювання, виготовлення картки методом трафаретного друку, руйнація електронного замка-мікročіпу та інше. Одній особі досить складно вирішити весь комплекс проблем, які виникають. Тому нерідко на етапі підготовки до вчинення злочину і на етапі його реалізації діють різні особи. Так, крадіжки пластикових платіжних засобів вчиняють повії, злодії-карманники, квартирні злодії, обслуговуючий персонал готелів. Ці особи частіше за всіх інших збувають викрадені картки, не ризикуючи здійснювати безпосереднє заволодіння матеріальними цінностями або просто не володіючи знаннями для закінчення шахрайських операцій. На наступному етапі частіше всього діють робітники сервісних підприємств, до яких пластикові картки чи сліпи поступають прямо від осіб, що їх викрали, або через посередників.

Таким чином слід зазначити, що працівники органів внутрішніх справ повинні глибше володіти знаннями щодо способів вчинення злочинів з використанням пластикових платіжних карток. Розслідування високотехнологічних злочинів та їх документування безперечно потребують спеціальних навиків та знань. Значну роль слід приділяти заходам профілактики та попередження таких злочинів. Вважаю за необхідне створити та вдосконалити необхідну для протидії зі злочинами у сфері використання

пластикових платіжних карток нормативно-правову базу. Крім цього, доцільно провести навчання з підвищення кваліфікації працівників органів внутрішніх справ з питань інформатизації комп'ютерних систем та платіжних пластикових карток. Слід також враховувати та вивчати досвід інших країн стосовно даної проблеми. Саме тоді ситуація зі злочинами пов'язаним з використанням електронних платіжних засобів буде знаходитись на особливому контролі.